



ШАРҲИ УСТУВОРИИ МОЛИЯВИИ НИЗОМИ БОНКИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН¹ ДАР СЕМОҶАИ ЧОРУМИ СОЛИ 2025

Бо вуҷуди боқӣ мондани номуайяниҳо ва хавфҳои иқтисодӣ дар ҷаҳон, муътадилиши вазъи молиявии низоми бонкӣ дар давраи ҳисоботӣ идома ёфта, нишондиҳандаҳои асосии устувории молиявии ташкилотҳои қарзии молиявӣ дар доираи талаботи муқарраршуда таъмин карда шуданд.

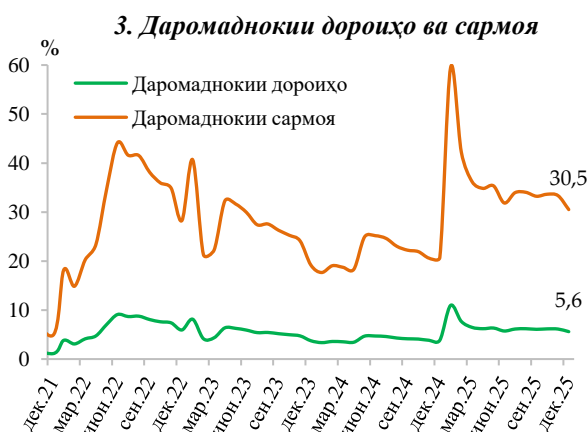
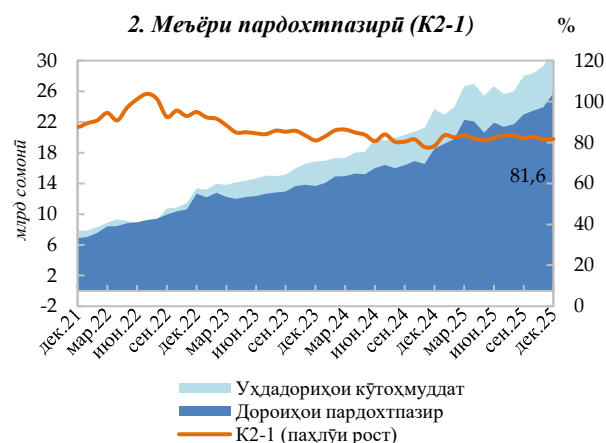
Кифоятии сармоя. Меъёри кифоятии сармоя (K1-1) ва меъёри кифоятии сармояи асосӣ (K1-3) нишондиҳандаҳои асосии устувории молиявӣ дар низоми бонкӣ ба ҳисоб рафта, дар охири моҳи декабри соли 2025 аз ҳудуди муқарраршуда 11,1 банди фоизӣ (б.ф.) ва 8,2 б.ф. зиёд иҷро гардида, мутаносибан 23,1 фоиз ва 18,2 фоизро ташкил доданд.

Мавриди зикр аст, ки аз сатҳи талаботи ҳадди ақал баланд қарор доштани нишондиҳандаҳои кифоятии сармоя ба кам шудани талафоти эҳтимолии молиявӣ ва таъмини фаъолияти бемамониати низоми бонкӣ мусоидат менамояд.

Пардохтпазирӣ. Меъёри пардохтпазирӣ (K2-1) дар сатҳи низом ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (30 фоиз) мутобиқ буда, 81,6 фоизро ташкил намуд. Меъёри пардохтпазирӣ барои ташкилотҳои қарзии низомсоз низ ба талаботи ҳадди ақали меъёри мақбул (50 фоиз) мутобиқ буда, ба 74,3 фоиз баробар гардид. Пардохтпазирии бо аъёри хоричӣ ифодаёфтаи низоми бонкӣ 91,7 фоизро ташкил намуд.

Нишондиҳандаи амонатҳо нисбат ба сандуқи қарзӣ тамоюли зиёдшавӣ дошта, аз 122,1 фоиз дар соли 2024 то ба 131,1 фоиз дар соли 2025 расид, ки ин ба коҳиш ёфтани хавфи пардохтпазирӣ таъсири мусбат мерасонад.

Сатҳи баланди пардохтпазирии низоми бонкӣ барои иҷрои саривақтии уҳдадорихои кӯтоҳмуддат ва гузаронидани амалиётҳои молиявӣ, инчунин таъмини устуворӣ дар ҳолатҳои стрессӣ мусоидат менамояд.



¹ Бонкҳо ва ТАҚХ

Даромадноқӣ. Дар давраи ҳисоботӣ нишондиҳандаҳои даромадноқӣ аз рӯйи доройҳо ва сармоя ҳамчун ифодакунандаи самаранокии фаъолияти низоми бонкӣ, тамоюли муътадил дошта, мувофиқан 5,6 фоиз ва 30,5 фоизро ташкил намуданд.

Дар давраи ҳисоботӣ даромади фоизи ҳолис ба андозаи 30,4 фоиз афзуда, ба зиёдшавии даромади умумии низоми бонкӣ боис гардид. Нишондиҳандаи даромади фоизи ҳолис нисбат ба даромади умумӣ² дар низоми бонкӣ 52,3 фоизро ташкил дод.

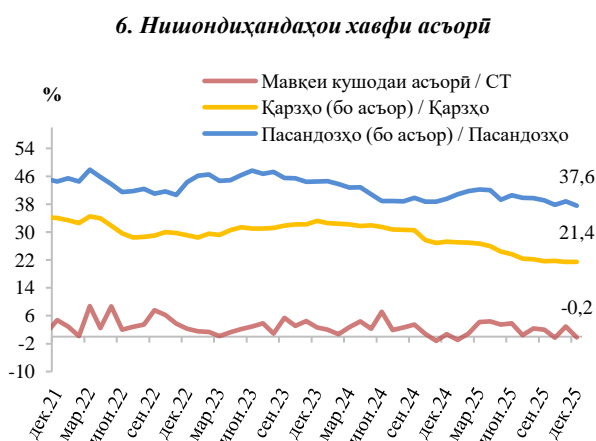
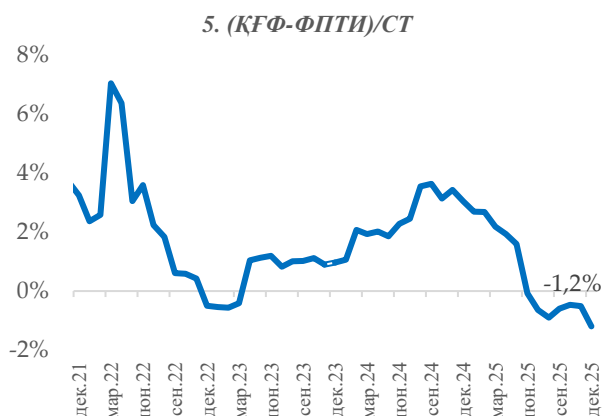
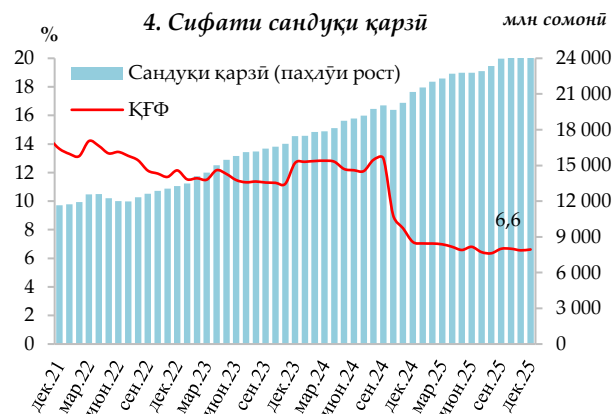
Сифати сандуқи қарзӣ. Ҳиссаи қарзҳои ғайрифавол (ҚҒФ)³ дар сандуқи қарзӣ нисбат ба ҳамин давраи соли қаблӣ 0,5 б.ф. кам шуда, 6,6 фоизро ташкил намуд. Ҳамчунин, тибқи таҷрибаи байналмилалӣ ҚҒФ-и зиёда аз 90 рӯз батаъхирартода ҳисоб карда мешавад, ки дар ҷамъбасти моҳи декабри соли 2025 дар низоми бонкии кишвар ба 3,3 фоиз баробар гардид.

Нишондиҳандаи фонди пӯшонидани талафоти имконтасир (ФПТИ) нисбат ба ҚҒФ бошад, дар ин давра ба 106,3 фоиз баробар гардид.

Дар давраи ҳисоботӣ таносуби нишондиҳандаи ҚҒФ тарҳи ФПТИ нисбат ба сармояи танзимшаванда (СТ) -1,2 фоизро ташкил дод, ки ин нишондод кам будани сарбории ҚҒФ-ро ба сармоя ифода менамояд.

Хавфи асърӣ. Дар давраи ҳисоботӣ ҳиссаи қарзҳои асърӣ ва пасандозҳои асърӣ дар муқоиса ба интиҳои моҳи декабри соли 2024 ба андозаи 5,7 б.ф. ва 2,0 б.ф. коҳиш ёфта, мувофиқан 21,4 фоиз ва 37,6 фоизро ташкил намуданд. Раванди коҳишбӯии доллариқунонӣ аз коҳиш ёфтани хавфи асърӣ ва таъсири омилҳои беруна ба низоми бонкӣ гувоҳӣ медиҳад.

Яке аз роҳҳои муайян намудани осебпазирии сармояи низоми бонкӣ ба хавфи асърӣ ин таносуби мавқеи умумии қарзҳои асърӣ нисбат ба сармояи танзимшаванда мебошад, ки номувофиқатии мавқеи қарзҳои асърӣ аз рӯйи доройҳо ва уҳдадорӣҳои нишон медиҳад. Тибқи таҳлилҳои сармояи низоми бонкии Тоҷикистон аз хавфи асърӣ нисбатан камтар осебпазир буда, дар интиҳои моҳи декабри соли 2025 нишондиҳандаи болозикр -0,2 фоизро ташкил дод.



Манбаъ: ҳисобҳои БМТ

² Тибқи Роҳнамои ҷамъовари нишондиҳандаҳои устувори молиявии ХБА

³ Қарзҳои зиёда аз 30 рӯз батаъхирартода